

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๖๐ปี มหาวิทยาลัยบูรพา
ศตวรรษแห่งความ
ก้าวหน้า

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 15
“โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคอภีวัตน์ ท้องถิ่นอภีวัตน์: นัยต่อสังคมไทย”
(Globalization, Regionalization, and Localization:
Implications for Thai Society)

การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 15

โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคอภีวัตน์ ท้องถิ่นอภีวัตน์: นัยต่อสังคมไทย
Globalization, Regionalization and Localization: Implications for Thai Society

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๖๐ปี มหาวิทยาลัยบูรพา
ศตวรรษแห่งความ
ก้าวหน้า

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

The 15th National Conference 2015
on Political Science and Public Administration

การประชุมวิชาการ
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ

ครั้งที่
15

บทความฉบับเต็ม

โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคอภีวัตน์ ท้องถิ่นอภีวัตน์: นัยต่อสังคมไทย
Globalization, Regionalization and Localization: Implications for Thai Society

จัดโดย

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

3

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

1. ศาสตราจารย์ ดร. อนุสรณ์ ลิ้มมณี
2. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ สมบูรณ์
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยันต์ ไชยพร
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ชันว์ฉวีรัตน์ รัตนศักดิ์
5. รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม
6. รองศาสตราจารย์ ดร. ปิยากร หวังมหภาพ
7. รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ
8. รองศาสตราจารย์ ดร. อัครกรณ์ วงศ์ปรีดี
9. รองศาสตราจารย์ ดร. โคทม อารียา
10. รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์
11. รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิทย์ กังสนันท์
12. รองศาสตราจารย์มานิต สุทธสกุล
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิศาล มุกดาร์ศมี
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงนา พิชาติปัจจา
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งนภา ปรรรยงเกษมสุข
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตรี ดร. ณัฐกริช เปาอินทร์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภมิตร ปิติพัฒน์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระ กุลสวัสดิ์
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โอปาร ถิ่นบางเตียว
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประไพร์ อภิชาติสกุล
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกษม เพ็ญพินันท์
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รงค์ บุญสวยขวัญ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศาสตรินทร์ ต้นสุน
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุระชัย ชูผกา

28. ร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ต้นศิริคงค
29. ดร. นิติ มณีกาญจน์
30. ดร. เก่งกิจ กิติเรียงลาภ
31. ดร. ปิยะ นาควัชร
32. ดร. วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ
33. ดร. ภัสนันท์ พ่วงเถื่อน
34. ดร. อนุรัตน์ อนันทนาร
35. ดร. อมรทิพย์ อมราภิบาล
36. ดร. ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์
37. พันตำรวจโท ดร. ไหวพจน์ ภูลาชัย
38. ดร. มาโนชญ์ อารีย์
39. ดร. จักรี ไชยพินิจ
40. ดร. ชัยณรงค์ เค็ร็อนวน
41. ดร. สกฤติ อีสริยานนท์
42. ดร. ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
43. ดร. บุญรอด บุญเกิด
44. ดร. สกฤต อ้นมา
45. ดร. บุญเลิศ ของเพชร
46. ดร. สรชัย ศรีนิสานต์สกุล
47. ดร. สติธร ฆานนธิโชติ
48. ดร. โชติสา ขาวสนิท
49. ดร. ภัทรพงษ์ รัตนเสวี
50. ดร. ภัทราวดี มากมี
51. อาจารย์พงศธร แก้วมณี
52. อาจารย์ณัฐวัฒน์ กฤตยานวัช
53. อาจารย์จรรย์ฤทธิ์ สีม่วง
54. อาจารย์นพวรรณ พึ่งพา
55. นายปรกรณ์ สัตยวณิช

กลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ของสะสม

พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีก ยู่นพันธ์

The Strategies on the success of the development of the museum's collection,

Million Toy Museum by Krirk YoonPun in Ayutthaya.

ศิริชัย ดีเลิศ¹, ธัญญารัตน์ ปิ่นสุวรรณ²

¹อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษากลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของพิพิธภัณฑ์ และแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนักท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ ผลการศึกษาพบว่า พิพิธภัณฑ์ของเล่นสะสม สร้างจากแรงบันดาลใจในความสนใจก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีก ยู่นพันธ์เพื่อให้คนไทยได้เห็นวิวัฒนาการและรักษาสิ่งของหายากประเภทของเล่น ที่เป็นลักษณะพิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง เนื่องจากส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับของเล่นร่วมสมัย สะสมโดยเจ้าของพิพิธภัณฑ์ มีการสอดแทรกถึงการอนุรักษ์พิพิธภัณฑ์ของสะสมให้คงอยู่ และมีการพัฒนาอยู่เรื่อยๆ วัตถุที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สามารถตอบสนองกลุ่มผู้เยี่ยมชมหลากหลาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่ที่มารำลึกถึงของเล่นในยุคสมัยก่อน และกลุ่มผู้ชมเด็กที่จะชอบหุ่นยนต์และของเล่นต่างๆ ในยุคปัจจุบัน

Abstract

This research is intended learn strategies to create the success of the Museum and the development of guidelines for the source of the museum to the tourism and Conservation Thai culture. This is a qualitative research by the Interview stakeholders and visitors to visit the museum. This study founded by associate professor Krirk Yoonpun, he recived NOMA award in Japan. It was this award that gave him an opportunity to visit Kitahara Tin Toy Museum in Japan, resulting in an inspiration to open toy museum in Thailand. He, then, started collecting toys. After that, “Million Toy Museum by Krirk Yoonpun” was founded, for those in later generations to witness these toys and their change through time.

งานวิจัยนี้เสนอแนะพิพิธภัณฑ์ควรให้ความสำคัญกับการความร่วมมือจากเครือข่ายทางสังคม ทั้งภายในและภายนอกพิพิธภัณฑ์ในด้านการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทาง พิพิธภัณฑ์ควรมีช่องทางการแนะนำพิพิธภัณฑ์ของตนเองให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อจะได้มีผู้มาเที่ยว พิพิธภัณฑ์มากยิ่งขึ้น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยนั้น เริ่มขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระองค์ทรงจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ส่วนพระองค์ขึ้นที่พระที่นั่งราชฤดีซึ่งตั้งอยู่บริเวณด้านข้างของพระที่นั่งอมรินทร์ วินิจฉัยต่อมาเมื่อพระองค์ทรงสร้างพระอภิเนาว์นิเวศน์ขึ้นภายในพระบรมมหาราชวัง จึงโปรดฯ ให้ย้ายโบราณวัตถุและของแปลก ๆ มาไว้ยังพระที่นั่งประพาสพิพิธภัณฑ์ในหมู่พระอภิเนาว์นิเวศน์ ซึ่งนับเป็นพิพิธภัณฑ์ส่วนพระองค์ หรือ “รอยัล มิวเซียม” (Royal Museum) มิได้เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มาตราที่25 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ทั่วถึงและพอเพียง โดยนัยของมาตราดังกล่าวต้องการให้สังคมไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่เกื้อหนุน

ต่อการเรียนรู้ ของบุคคลในรูปของแหล่งเรียนรู้ที่บุคคลสามารถจะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายกว้างขวาง และมีมากพอเพียงที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ ในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าว ได้กล่าวถึงแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิตในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษา และนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้ อย่างอื่น ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นถึงความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้เหล่านี้ (สุมาลี สังข์ศรี และคณะ, 2548)

พิพิธภัณฑ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับมนุษย์ การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ให้เป็นสถานศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ หรือสถานศึกษานอกระบบที่คอยให้บริการความรู้แก่ผู้ศึกษาทั้งหลายทุกระดับขณะเดียวกัน ก็ให้บริการกับประชาชนทั่วไปในรูปของการจัดกิจกรรมกึ่งบันเทิง การสื่อสารสร้างความเข้าใจแก่ผู้ชมและนิทรรศการที่จัดเปลี่ยนอยู่เสมอจะทำให้ผู้คนพากันมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์อย่างได้สาระประเทืองปัญญา (เฉลิมชัย หอนาค, 2544 : 8-12)

พิพิธภัณฑ์เฉพาะทางเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสนใจของผู้คนอีกจำนวนหนึ่ง จะเห็นได้จาก ในต่างประเทศ จะมีพิพิธภัณฑ์เฉพาะทางที่โดดเด่นและน่าสนใจ อาทิ พิพิธภัณฑ์รองเท้า ที่โตรอนโต ประเทศแคนาดา รองเท้าที่จัดแสดงมีมากมายนับ 1,000 คู่ตั้งแต่รองเท้าโบราณสมัยอียิปต์ โรมัน จนถึงรองเท้าแฟชั่นของดารานักร้องชื่อดังในยุคปัจจุบัน พิพิธภัณฑ์ราเม็งที่โยโกฮาม่าประเทศญี่ปุ่น เป็นแหล่งรวบรวมราเม็งต้นตำรับจากทั่วประเทศ พิพิธภัณฑ์กิมจิที่กรุงโซลประเทศเกาหลี ซึ่งมีเรื่องราวเกี่ยวกับผักดอง ตั้งแต่วิถีหากิมจิสูตรต่างๆ พิพิธภัณฑ์ตุ๊กตามีที่ประเทศอังกฤษ อิตาลี ฮองกง ญี่ปุ่น และเกาหลี และที่เมืองดันสเตอร์ในประเทศอังกฤษ พิพิธภัณฑ์สุขภัณฑ์ที่อินเดีย มีโถส้วมตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคไฮเทค พิพิธภัณฑ์เครื่องตัดหญ้าของอังกฤษ ที่รวบรวมเครื่องตัดหญ้าทั้งเก่า รวมถึงเครื่องตัดหญ้าของคนต่างๆ ทั้งหลาย พิพิธภัณฑ์ลูกบิดที่เกลดนเดร์รัฐออริโซนา เป็นแหล่งรวมลูกบิดสารพัดชนิดจากทั่วโลก เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศิลปะที่แตกต่างกันไป โดยมีลูกบิดเก่าแก่ที่สุดในโลก อายุกว่า 15,000 ปี พิพิธภัณฑ์นาฬิกาตุ๊กตุ๊กที่ประเทศอังกฤษ มีนาฬิกาตุ๊กตุ๊กทั้งของเก่าโบราณเมื่อ 300 ปีก่อน จนถึงของใหม่ที่มีรูปทรงแปลกตาและเสียงขันทึ่ที่น่าฟัง พิพิธภัณฑ์แก้วที่นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา มีแก้วรูปทรงต่างๆ กว่า 45,000 ชิ้น ซึ่งสะท้อนถึงประวัติศาสตร์อัน

ยาวนานกว่า 3,500 ปี ในประเทศไทยมีพิพิธภัณฑ์มากกว่า 1,350 แห่ง มีการแบ่งเป็นประเภทต่างๆ มากมายและหนึ่งในนั้น คือ พิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง อาทิ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง พิพิธภัณฑ์บ้านตุ๊กตาบางกอก ดอลล์ บ้านพิพิธภัณฑ์บ้านจักรยาน พิพิธภัณฑ์สถานเครื่องถ้วยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นหนึ่งในพิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง ที่ผู้ปกครองให้ความสนใจพาบุตรหลานมาเยี่ยมชม จัดตั้งขึ้นมา เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2551 ภายในอาคาร พิพิธภัณฑ์จัดแสดงของเล่นต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นตุ๊กตา หุ่นยนต์ ที่เป็น สังกะสี อลูมิเนียม เหล็ก เซลลูลอยด์ ที่มีอายุมากกว่า 100 ปี พลาสติกที่หาซื้อได้ยาก การจัดแสดงภาพผลงานทาง ศิลปะและวัตถุภูมิปัญญา ข้าวของเครื่องใช้โบราณนับหลายสิบ ปีมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ นำมาจัดแสดง เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและส่งเสริมให้ประชาชนเห็นคุณค่าของวัตถุที่นำมาจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ จึงมีผู้เยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก โดยอ้างถึงข้อมูลในปี 2553 - 2555 มีผู้เข้าชมกว่า 58,295 คน เป็นที่น่าสนใจว่า พิพิธภัณฑ์มีความโดดเด่นและแตกต่างกว่าพิพิธภัณฑ์ของกรมศิลปากร หรือพิพิธภัณฑ์อื่นๆ (จาระไน ไชโยธา, 2555)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของ พิพิธภัณฑ์และศึกษาแนวทางการพัฒนาของพิพิธภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย เพื่อนำเสนอเป็นรูปแบบแนวทางในการเรียนรู้กลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาของพิพิธภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย และเป็นแนวทางในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์อื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ศึกษากลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของพิพิธภัณฑ์ และแนวทางการพัฒนาของพิพิธภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตพื้นที่การศึกษา

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยคือพิพิธภัณฑสถานของเล่นกรีกยูเนียนซ์ 45 หมู่ 2 ถนนอุทอง ตำบลท่าवासกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ เจ้าของพิพิธภัณฑสถานของเล่นของกรีกยูเนียนซ์ เจ้าหน้าที่ดูแลพิพิธภัณฑสถานของเล่นของกรีกยูเนียนซ์ และผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานของเล่นของกรีกยูเนียนซ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เจ้าของพิพิธภัณฑสถาน คือ รศ. กรีก ยูเนียนซ์ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชา วรรณกรรมสำหรับเด็ก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นอกเหนือจากบทบาท คุณครูแล้วยังเป็นนักวาดภาพประกอบและคนทำหนังสือสำหรับเด็ก เจ้าของผลงานหนังสือภาพจำนวนมากเช่น บอลูน กระตุกกระต๊ากกระต๊อกระต๊อกระต๊อ กระต่ายน้อยหนึ่แม่ และชวานาไทยที่ได้รับรางวัลนอมา (NOMA) จากประเทศญี่ปุ่นประจำปี พ.ศ. 2525 ซึ่งรางวัลนี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดความคิดอยากสร้างพิพิธภัณฑสถานของเล่นขึ้นในเมืองไทย

2.2 เจ้าหน้าที่ดูแลพิพิธภัณฑสถาน คือ นางวันเพ็ญ ยูเนียนซ์ เป็นผู้คอยดูแลความเรียบร้อยภายในพิพิธภัณฑสถาน

2.3 ผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานที่ไปขณะสัมภาษณ์ เป็นนักท่องเที่ยว และหมู่คณะอาจารย์

3. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการศึกษาในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง กรกฎาคม 2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงกลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของพิพิธภัณฑสถานและเป็นแนวทางการพัฒนาของพิพิธภัณฑสถานเพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

2. ได้เป็นข้อมูลในการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มผู้ชมพิพิธภัณฑสถานเพื่อสร้างความยั่งยืน ในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑสถานต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของพิพิธภัณฑ์
ล้านของเล่นกรีก ยูนิพันธ์ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของ
พิพิธภัณฑ์และศึกษาแนวทางการพัฒนาของพิพิธภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย
โดยมีวิธีการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวผู้วิจัยมีหน้าที่ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก
ตามแนวคำถามที่ได้เตรียมไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของการพัฒนา
พิพิธภัณฑ์ของสะสมพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์ คำถามประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด
แบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์

ส่วนที่ 2 กลยุทธ์ของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์

2.1 กลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

2.2 กลยุทธ์ทางการตลาด

ส่วนที่ 3 กลุ่มผู้เยี่ยมชมและพฤติกรรมของผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์

ส่วนที่ 4 ความยั่งยืนในอนาคตของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์

2. เครื่องบันทึกเสียง โดยใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล
หลัก แล้วจึงนำมาถอดคำพูดเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ปากกาและสมุดจดบันทึก ใช้จดบันทึกข้อมูลที่ได้
จากการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการศึกษาวิจัย และผลงานวิจัยประเภทต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ทั้งจากทางสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน รวมทั้งแหล่งข้อมูลจากส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้อง และจากสื่ออินเทอร์เน็ต จากแหล่งข้อมูลทางเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูเนียนซ์เก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านั้นเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบคำถามในการสัมภาษณ์เจาะลึก และเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนประกอบในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลในการวิจัยในส่วนต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ทางผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอเอกสารจากทางมหาวิทยาลัยเพื่อนำไปให้องค์กร เพื่อขอความร่วมมือจากองค์กรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นการขอสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ ในกระบวนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้น ทางผู้วิจัยได้ดำเนินการบันทึกข้อมูล โดยวิธีการจดบันทึกข้อมูลและการบันทึกเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยการขออนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทำการบันทึกเสียง เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะมีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2540; Graneheim, 2004; Miles & Huberman, 1994) โดยแบ่งเป็น

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้น ถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบของข้อมูลนั้นจะต้องตรวจสอบแหล่งที่มา 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่และ บุคคล
2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร แทนการใช้ผู้วิจัยคนเดียวทั้งหมด ซึ่งจะสร้างความแน่ใจได้ดีกว่าผู้วิจัย เพียงคนเดียว

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีต่างไปจากเดิม ตีความข้อมูลแตกต่างกันได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจทำได้ง่ายกว่าถ้ายังอยู่ในระดับสมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) และแนวคิดขณะลงมือตีความ สร้างข้อสรุป เหตุการณ์ แต่ละอย่าง การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี เป็นการตรวจสอบที่ทำได้ยากกว่าการตรวจสอบด้านอื่นๆ

4. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้การสังเกตควบคู่กับการซักถาม พร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสารหรือทบทวนการซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรืออาจซักถามผู้ให้ ข้อมูลหลังจากสรุปผลการศึกษา เพื่อความแน่นอนว่าข้อสรุปนั้นเที่ยงตรงตามความเป็นจริงหรือไม่ แล้วจึง แก้ไขเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แล้วนำไปให้ที่ปรึกษา งานวิจัย พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไข และให้คำแนะนำ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้ง ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง แล้วจึงนำแนวคำถามที่ได้ ไปสัมภาษณ์หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้ตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อจากการเก็บรวบรวม มาจัดทำระบบข้อมูลและศึกษา วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ และประเด็นที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตเนื้อหาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) รวบรวมข้อมูลที่ได้อจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้อจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) 2) นำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ และขอบเขต เนื้อหา 3) สรุปผลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ด้านของเล่นกรีกยูนพันธ์ในกรณีนี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้ แบ่งได้ 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ด้านของเล่นกรีกยูนพันธ์

ความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์เกิดจากแรงบันดาลใจของผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ คือ รศ.เกริก ยूनพันธ์ ปัจจุบันท่านเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปี พ.ศ. 2525 ท่านได้รับรางวัลนอมา (NOMA) จากการส่งภาพประกวด ทำให้มีโอกาสได้เดินทางไปประเทศญี่ปุ่นและเข้าชมพิพิธภัณฑ์ของเล่นคิตาฮารา (Kitahara Tin Toy Museum) ซึ่งมีของเล่นจัดแสดงเป็นจำนวนมาก ซึ่งรางวัลนี้เองที่เป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดความคิดอยากสร้างพิพิธภัณฑ์ของเล่นขึ้นในเมืองไทย จึงมีความคิดที่จะเริ่มต้นเก็บของเล่น ท่านสะสมของเล่นต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 34 ปี และได้สร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นมา ในชื่อ 'พิพิธภัณฑ์ด้านของเล่นกรีกยูนพันธ์' พิพิธภัณฑ์ด้านของเล่นกรีกยูนพันธ์ได้สะสมและรวบรวมของเล่นดีๆ ระดับโลกไว้มากมายทั้งของเล่นที่มีอายุนับร้อยๆ ปี ไปจนถึงของเล่น ยุคปัจจุบัน ของเล่นไทยและของเล่นจากต่างประเทศรวมถึงของเล่นสังกะสีจำนวนมากซึ่งถือเป็นยุคทองของของเล่น พิพิธภัณฑ์เปิดให้เข้าชมครั้งแรกในวันที่ 8 ตุลาคม 2551 ในพื้นที่รวมทั้งหมด 2 ไร่ 3 งาน ตั้งอยู่ที่ 45 หมู่ที่ 2 ถนนอุทอง ตำบลท่าวาสกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะตัวอาคารพิพิธภัณฑ์ จะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มี 2 ชั้น ประกอบไปด้วย

ชั้นที่ 1 เป็นของเล่นไทยยุคเก่าในสมัยสุโขทัย อยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์ มีทั้งตุ๊กตาดินเผา กระปุกออมสินดินเผา ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยโดยแสดงผ่านสิ่งของเครื่องใช้ ของเก่าของคนไทยเช่น เครื่องแก้วอายุหลายร้อยปีสิ่งพิมพ์ยุคแรกของคนไทย เครื่องเรือนโบราณ โปสเตอร์ จดหมายในยุคแรกๆ ที่เริ่มมีการไปรษณีย์ ฯลฯ และมีโซนขายของที่ระลึก

ชั้นที่ 2 ว่าด้วยของเล่นเก่าจากทั่วโลกทั้งตุ๊กตาเซลดุลลอยด์อายุหลายร้อยปีของเล่นสังกะสีรูปแบบต่างๆตั้งแต่สมัยที่ยังไม่มีกลไก เรื่อยมาจนถึงที่มีลานใส่เบตเตอร์รี่ ของเล่นไม้รูปแบบต่างๆและของเล่นพลาสติก ชั้นนี้ยังมีของเล่นที่เป็นสากลเป็นที่ชื่นชอบของเด็กทุกยุคสมัยอีกด้วย

ภายนอกพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์ จัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พื้นที่ส่วนด้านนอกอาคารพิพิธภัณฑ์ ซึ่งจัดเป็นสวนพักผ่อน ร่มรื่น เต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่ นานาพันธุ์ มีที่นั่งให้นั่งชมบรรยากาศรอบๆ พิพิธภัณฑ์ อีกทั้งยังมีจุดให้ถ่ายรูป ตั้งเรียงรายอยู่ด้านหน้าพิพิธภัณฑ์ ทำให้ผู้ใหญ่ได้ย้อนอดีตในวัยเยาว์อีกครั้ง
2. พื้นที่ส่วนที่เป็นด้านร้านอาหาร มีบริการอาหารและเครื่องดื่ม อาทิ ก๋วยเตี๋ยวข้าวแกง และมีเครื่องดื่มกาแฟโบราณ ไอศกรีม เป็นต้น
3. พื้นที่บริการจอดรถ จอดรถสะดวกเพียงพอ ประมาณ 15 คัน โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอำนวยความสะดวกให้อยู่ใกล้บริเวณร้านอาหาร

พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์ จัดเป็นพิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง เพราะ วัตถุประสงค์แสดงส่วนหนึ่งของเล่นเด็กและวัตถุภูมิปัญญา สามารถอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคน ในสังคมไทย แสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม และเป็นพิพิธภัณฑ์ที่โดดเด่นด้านการจัดการที่มีความแตกต่างจากพิพิธภัณฑ์ทั่วไป วิสัยทัศน์ของพิพิธภัณฑ์ คือ ต้องการที่จะให้เห็นว่าสิ่งที่คนมองข้าม ถ้าเราเป็นคนเริ่มแล้วก็ทำให้เห็น ของเหล่านั้นทุกคนจะฉงนใจและคิดกันว่า เอ๊ะ อันนี้ก็เป็นได้ อันนั้นก็เป็นได้ ดังนั้นสิ่งที่ทำนี้ก็คือ พิพิธภัณฑ์และเป็นที่สร้างแรงบันดาลใจ

ส่วนที่ 2 กลยุทธ์ของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์

2.1 จากการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ได้สัมภาษณ์ ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์มีแนวคิดเพื่อสร้างความสำเร็จของการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ ดังนี้

พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีแนวคิดที่ชัดเจนคือ เป็นพิพิธภัณฑ์ของสะสมของเล่นเท่านั้น และยังเป็นพิพิธภัณฑ์ของสะสมของเล่นที่แรกในประเทศไทย อีกทั้งยังมี เรื่องศิลปะเด็ก กิจกรรมสำหรับเด็ก ชั่วโมงนิทาน กิจกรรมสร้างสรรค์ วาดรูป ภาพพิมพ์ ปั้นดิน และศิลปะประดิษฐ์ เพื่อเป็นการปลูกฝัง ความรู้ ความคิด และจินตนาการ โดย รศ.กรีก ยูนิพันธ์ เป็นคนจัดกิจกรรมขึ้นมา

2.2 กลยุทธ์ทางการตลาด

การวิเคราะห์เกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการตลาดของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยูนิพันธ์ จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจำแนกตาม ประกอบด้วย 1.ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) 2.ด้านราคา (Price) 3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) 4.ด้านส่งเสริมการตลาด(Promotion) 5.ด้านบุคคล (People) หรือ พนักงาน (Employee) 6.ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence and Presentation) 7.ด้านกระบวนการ (Process) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า

1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) พิพิธภัณฑ์จะมากมายไปด้วยของเล่น ที่ถูกจัดแสดงไว้ในตู้กระจก อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย จัดแสดงเป็นหมวดหมู่ ไร่เรียงไป ตั้งแต่ของเล่นสมัยเก่าไปจนถึงของเล่นสมัยใหม่ โดยมีพวกของเล่นสมัยเก่าให้ดูเป็นจำนวนมากและหลากหลายรูปแบบ อาทิ ของเล่นสังกะสีสารพัดรูปแบบ มีทั้งหุ่นยนต์สังกะสีที่มีกลไก รถยนต์-เรือ-รถไฟสังกะสีที่มีสีสันสวยงาม มีตุ๊กตาเซลลูลอยด์ สารพัดแบบ ตุ๊กตาสัตว์ไชลาน ของเล่นที่ทำจากดิน ไม้ ผ้า ของเล่นที่ใช้ถ่าน และอีกหลากหลายของเล่นที่หาดูได้ยากแต่ที่นี้มีให้ดู รวมไปถึงมีของเล่นสมัยใหม่ที่เด็กๆ ชื่นชอบให้ได้ดูกันด้วย และยังมี พระ เข็มตรา เหรียญเงินตราของเก่า สะสมให้ดูด้วย เรียกว่าได้มีความสุขกับการได้ชื่นชมกับเหล่าของเล่นและ ข้าวของเครื่องใช้สมัยโบราณ ที่มีคุณค่าอยู่ในตัวไม่ว่าจะเป็นของเล่นไทยยุคเก่าในสมัยสุโขทัย อยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ มีทั้งตุ๊กตาดินเผา กระปุก ออมสินดินเผา ฯลฯ และมีพวกข้าวของเครื่องใช้คนไทยยุคโบราณ ตั้งแต่ 100 ปีที่แล้ว ของโบราณที่ชวนชมมีมากมาย อาทิ เครื่องเงินภาพพิมพ์โบราณ เครื่องรางของขลัง เครื่องแก้วอายุหลายร้อยปี ปิ่นโตเก่าลายสวยงาม งานทองเหลืองวิทย์โบราณ สิ่งพิมพ์ยุคแรกของคนไทย หนังสือเก่า เครื่องเรือนโบราณ โปสเตอร์ จดหมายในยุคแรกๆ ที่เริ่มมี การไปรษณีย์ ฯลฯและยังมีการจัดแสดงภาพวาดลวดลายสวยงามน่ารัก ที่เป็นฝีมือของอ.กรีก รวมถึงโมเดลการ์ตูนขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นอูลตราแมน ซูเปอร์แมน สไปเดอร์แมน เจ้าหนูอะตอม และอีกหลากหลายตัวที่คอยยืนต้อนรับทุกคนอยู่ และก็จะได้พบกับเหล่าของเล่นจำนวนมากๆ เพื่อให้เห็นถึงวิวัฒนาการของของเล่นว่าในแต่ละยุคสมัย

2. ด้านราคา (Price) พิพิธภัณฑ์มีค่าเข้าชม คือ เด็ก 20 บาท ผู้ใหญ่ 50 บาท ชาวต่างชาติ 100 บาท แต่ปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือชาวต่างชาติเก็บค่าเข้าชมเท่ากันหมด พิพิธภัณฑ์เก็บค่าเข้าชมไม่ได้หวังผลกำไร แต่เก็บเพื่อไปดูแลสถานที่พิพิธภัณฑ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ และพิพิธภัณฑ์ยังมีของที่ระลึกจัดจำหน่ายในราคาที่เหมาะสมกับตัวสินค้าที่จัดจำหน่าย อาทิ แก้ว เสื้อ สมุด ฯลฯ เป็นต้น

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) มีการแนะนำพิพิธภัณฑ์ผ่านเว็บไซต์ คือ www.milliontoymuseum.com เพื่ออำนวยความสะดวกเข้าถึงผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ และมีสมาชิกในเพจเฟซบุ๊ก จำนวน 1,280 คน

4. ด้านส่งเสริมการตลาด (Promotion) พิพิธภัณฑ์มีการทำเว็บไซต์เพื่อแนะนำสถานที่ต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์มีภาพประกอบ รวมถึงผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ได้ทำการรีวิวในพันทิปทำให้คนอื่นๆ มีความสนใจที่จะมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์มากขึ้นกว่าเก่า อีกทั้งพิพิธภัณฑ์จะคิดราคาพิเศษ หากมาเยี่ยมชมเป็นหมู่คณะ (15 คนขึ้นไป) โดยคิดคนละ 30 บาท

5. ด้านบุคคล (People) หรือพนักงาน (Employee) ในการเปิดพิพิธภัณฑ์ซึ่งต้องอาศัยผู้มีความรู้ในยุคสมัยของของเล่นต่างๆ เพื่ออธิบายหรือเป็นแหล่งข้อมูลให้ผู้มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ได้สะดวกในส่วนนี้ รศ.เกริก ยूनพันธ์ได้พูดไว้ว่า “บริการคนด้วยใจ เพื่อให้เกิดความอบอุ่น ไม่ใช่แค่ให้เขาแค่เป็นลูกค้า และก็ไม่ใช่ใจดีเหมือนคนที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ เราต้องสร้างบรรยากาศเหมือนได้เข้าบ้านชมของเล่นในพิพิธภัณฑ์ เหมือนมาเที่ยวบ้านอาจารย์เกริก ผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ก็จะเกิดความอบอุ่นและมีความสุข”

6. ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence and Presentation) พิพิธภัณฑ์เปิดบริการเวลา 9.00 - 16.00 น. หยุดทุกวันจันทร์ ยกเว้น วันจันทร์ที่เป็นวันนักขัตฤกษ์และวันหยุดราชการ พิพิธภัณฑ์เปิดทำการปกติ พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกรีกยूनพันธ์ เป็นอาคารโปร่ง ไม่มีการใช้เครื่องปรับอากาศอำนวยความสะดวกเหมือนพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ไป มีพัดลมปรับอากาศ มีช่องทางระบายอากาศจากภายนอกเข้าสู่ภายใน ได้ดี เพราะมีหน้าต่างระบายอากาศจำนวนมาก ลักษณะอาคารออกแบบให้แสงสว่างเข้ามาได้โดยใช้ กระจก จึงไม่จำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าทำให้มีแสงสว่างเพียงพอประหยัดค่าใช้จ่าย มีการตกแต่งสร้างบรรยากาศให้ความรู้สึกเป็นเด็ก เส้นทางในการเดินชมของสะสมของเล่นเดินได้สะดวก

7. ด้านกระบวนการ (Process) มีการดูแลพิพิธภัณฑ์ในเรื่องของความสะอาด การอำนวยความสะดวกในการซื้อบัตรเข้าชมพิพิธภัณฑ์ การจัดจำหน่ายของที่ระลึก สิ่งเหล่านี้ทางพิพิธภัณฑ์จะมีคนทำหน้าที่ดูแล ทำให้ไม่เกิดปัญหาในเรื่องของคนไม่พอดูแลพิพิธภัณฑ์

ส่วนที่ 3 กลุ่มผู้เยี่ยมชมและพฤติกรรมของผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกริกยู่นพันธ์

เมื่อก่อนพิพิธภัณฑ์ได้ตั้งเป้าหมายกลุ่มผู้เยี่ยมชม คือกลุ่ม Gen Baby Boomer จะอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 48 - 66 ปี และ Gen Y จะอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 18 - 35 ปี แต่ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์มีผู้เยี่ยมชมในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็กลุ่ม Gen Baby Boomer จะอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 48 - 66 ปี, Gen X จะอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 36 - 47 ปี, Gen Y จะอยู่ในช่วงอายุ 18 - 35 ปี และ Gen Z จะอยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 17 ปี พฤติกรรมของผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ส่วนมากจะถ่ายรูปตนเองและครอบครัว พร้อมกับเดินดูของเล่นในแต่ละยุคสมัยที่พิพิธภัณฑ์นำมาวางโชว์ให้ชม รวมถึงซื้อของที่ระลึก

ส่วนที่ 4 ความยั่งยืนในอนาคตและการอนุรักษ์ของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นกริกยู่นพันธ์

พิพิธภัณฑ์อยู่ได้ด้วยตัวของพิพิธภัณฑ์เอง ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งจนถึงปัจจุบัน แคร้รักษาให้คงอยู่ในเรื่องของการดูแลเกี่ยวกับการจัดการพิพิธภัณฑ์ให้มีความระบียบเรียบร้อย การต้อนรับของพนักงานที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ การรักษาความสะอาดให้กับพิพิธภัณฑ์ การจัดวางของสะสมตามยุคสมัย เรื่องของการปรับเปลี่ยนที่เรานิยมเรียกกันว่า “พิพิธภัณฑ์มีชีวิต” トラบไคที่ยังมีเด็กและยังมีครอบครัว พิพิธภัณฑ์ก็ยังเป็นที่น่าสนใจ วิธีการคิดอนุรักษ์หลักการดำเนินงานชีวิตที่สอดคล้องกับพิพิธภัณฑ์ มีอยู่ 5 ข้อ ได้แก่

1. ความรู้ การหาหนังสือมาอ่าน มีรายละเอียดโดย การที่จะพัฒนาพิพิธภัณฑ์ให้อยู่รอดจนถึงปัจจุบันจะต้องมีการหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อมาบริหารพิพิธภัณฑ์ให้คงอยู่กับคนไทย โดยการหาหนังสือมาอ่านเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และสร้างเสริมประสบการณ์ในด้านต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น
2. ความเป็นอยู่ มีรายละเอียดโดย กิจวัตรประจำวันคือการดำรงชีวิตประจำวันให้มีความมีความสุข มีการสร้างสัมพันธ์ทางไมตรีกับผู้อื่น พุดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อมาปรับใช้ให้มีชีวิตที่ดีขึ้น
3. การแสวงหาประสบการณ์ จากการเดินทางและนำมาปรับใช้ คือ การเดินทางไปยังสถานที่ใหม่ๆ เพื่อเรียนรู้ประวัติในท้องถิ่น เรียนรู้การใช้ชีวิตประจำวันของคนในท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นในแต่ละที่ เป็นการสะสมประสบการณ์ชีวิต ก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ การ

อยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยไม่แปลกแยก และสามารถจัดการปัญหาต่างๆเพื่อนำมาปรับใช้ในการบริหาร
พิพิธภัณฑ์ได้

4. เสริมสร้างจินตนาการ จากการผ่อนคลาย มีรายละเอียดโดย การพักผ่อนในวันหยุดหรือการ
ทำงานอดิเรก อยู่กับสิ่งที่เรารักและชอบ เพื่อให้รู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน

5. ไปพิพิธภัณฑ์อื่น เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้ตนเอง เป็นการหาความรู้จากพิพิธภัณฑ์อื่นๆ
เพื่อมาเป็นตัวอย่างและแนวคิดในการพัฒนาและอนุรักษ์พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นของเกริกยู่นพันธ์ ซึ่ง
พิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นของเกริกยู่นพันธ์ก็เป็นพิพิธภัณฑ์ที่สะสมของเล่น มีความโดดเด่นในการ
นำเสนอยุคสมัยประเภทของเล่น เพื่อให้เห็นวิวัฒนาการและการอนุรักษ์ประเภทของเล่น อีกทั้งยังมีการ
ช่วยประชาสัมพันธ์ พิพิธภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกับพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายทาง
สังคม ให้ผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ได้ไปศึกษาเรียนรู้และเยี่ยมชม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์, กลยุทธ์ของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเกริกยู่น
พันธ์, กลุ่มผู้เยี่ยมชมและพฤติกรรมของผู้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเกริกยู่นพันธ์ และ ความยั่งยืน
ในอนาคตและการอนุรักษ์ของพิพิธภัณฑ์ล้านของเล่นเกริกยู่นพันธ์ สามารถอภิปรายผลตาม
วัตถุประสงค์ของงานวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จนั้น มีอยู่ด้วยกัน 7 ประการ ได้แก่

1.ความมุ่งมั่น (Drive) ในชีวิตจริงแล้วต้องการความมุ่งมั่นเพื่อให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่
ตั้งเป้าหมายไว้ ยกตัวอย่างเช่น อาจารย์เกริก ยู่นพันธ์มีความมุ่งมั่นที่จะเปิดพิพิธภัณฑ์ของเล่นสะสม
เพื่อแบ่งปันความรู้ อีกทั้งยังสอดแทรกความรู้ในวิวัฒนาการของของเล่นในยุคต่างๆ อีกด้วย

2.ภูมิปัญญา (Knowledge/Wisdom) พิพิธภัณฑ์ของสะสมของเล่นนี้ มีการเก็บของเล่นแบ่งตาม
ยุคสมัย ทำให้เห็นภูมิปัญญาของคนในสมัยก่อนและสมัยปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงของเล่น

3.การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) จะต้องรู้จักหาสิ่งใหม่ๆมาเพิ่มความรู้ให้ตนเอง หัด
ออกไปเที่ยวเจอโลกกว้าง การได้ประสบการณ์จากการเดินทาง หรือประสบการณ์จากการสัมมนา สิ่ง
เหล่านี้ก็เรียกว่าการเรียนรู้

4.ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Personal Creativity) เป็นพิพธิภณท์ที่สะสมของเล่นตามยุคสมัย ทำให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมพิพธิภณท์ เกิดความรู้สึกดีและขอบคุณที่ยังรักษาของเล่นตามยุคสมัยเหล่านั้นให้คงอยู่

5.มนุษย์สัมพันธ์และทักษะการสื่อสาร (Human Relations & Communications Ability) มีการดูแลผู้เยี่ยมชมพิพธิภณท์เป็นอย่างดี ทั้งในเรื่องการแนะนำสถานที่ การเล่าเรื่องนิทานสร้างความสนุกให้กับหมู่คณะที่มาเยี่ยมชมและความปลอดภัยในพิพธิภณท์

6.ทักษะการแก้ปัญหาและตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making Skill) มีการเชื่อมั่นในคนที่ทำหน้าที่ดูแลพิพธิภณท์ทำให้เจ้าของพิพธิภณท์ไว้วางใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

7.การบริหารเวลา (Time Management) มีการแบ่งเวลาได้เป็นอย่างดี ทำให้ทำงานได้สะดวกและรวดเร็ว มีสิ่งหนึ่งที่อาจารย์เกริก ได้พูดไว้ว่า “อาจารย์ยังสอนหนังสืออยู่ เสาร์อาทิตย์ถึงจะมาอยู่ที่พิพธิภณท์ ทุกอย่างทำให้เป็นงานให้หมด ไม่ใช่ทำเล่นหรือไม่ตั้งใจ ใช้เวลาให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ เรื่องการบริหารเวลา ทุกอย่างเป็นเวลาที่ทำงาน แม้กระทั่งเวลาที่ตื่นนอนตอนเช้า ก็เตรียมงานตั้งแต่ตีสี่ตีห้า หกโมงเตรียมตัวไปทำงานเข้าระบบงาน ว่างก็เตรียมทำนั่นทำนี่ เสาร์อาทิตย์ก็เตรียม คือกระชับกระเฉงสม่ำเสมอ ไม่ได้คิดว่า ใฮ่นี้ไม่ใช่ซะ? ไม่ใช่ ถ้าทำ นี่คือนึงที่เรารักและชอบมันก็เลยไม่ได้เป็นเรื่องเหน้อยและลำบากใจ มันก็เลยทำอย่างมีความสุข ดั่งนั้นงานที่ทำเนี่ย ทุกเวลาทำให้มันสม่ำเสมอ หรือแม้กระทั่งสอนหนังสือเนี่ย เราก็สอนต่อเนื่องมาแล้วก็รักที่จะเป็นครู แล้วก็เลยไม่ได้คิดเลยว่าการเป็นครูสอนหนังสือแล้วมันจะเหน้อยแล้วมันจะหนักเป็นแบบเดิม”

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์เพื่อสร้างความสำเร็จของการพัฒนาพิพธิภณท์ของสะสมพิพธิภณท์เกริกยุ่นพันธ์” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) พัพธิภณท์ควรให้ความสำคัญกับการความร่วมมือจากเครือข่ายทางสังคมทั้งภายในและภายนอกพิพธิภณท์ในด้านการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- 2) ในส่วนของพิพิธภัณฑ์จัดแสดงบางส่วนไม่มีคำอธิบาย หรือป้ายบอกชนิดของของเล่นให้ผู้เข้าชมได้ทราบ ควรมีป้ายหรือคำอธิบายยุคสมัยของของเล่น เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 3) ทางพิพิธภัณฑ์ควรมีช่องทางการแนะนำพิพิธภัณฑ์ของตนเองให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อจะได้มีผู้มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีสำรวจประชากรที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในแต่ละปีเพื่อเทียบความเติบโตของพิพิธภัณฑ์
- 2) ควรมีการศึกษาอุปสรรคและปัจจัยตัวอื่นๆที่มีผลต่อพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรต่อไป

บรรณานุกรม

- เกริก ยूनพันธ์. รองศาสตราจารย์สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (20 มิถุนายน 2558). สัมภาษณ์.
- เฉลิมชัย ห่อนาค. (2544). เอกสารประกอบการสัมมนาพิพิธภัณฑ์ไทยในศตวรรษใหม่.กรุงเทพฯ: (อัดสำเนา)
- จิรพัฒน์ จันทะไพโร.(2549). ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factor - CSF).
- สุภางค์ จันทวานิช. (2553). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศุมาลี สังข์ศรี. (2548). พิพิธภัณฑ์ในอนาคต. รายงานการวิจัย การจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ตลอด ชีวิต : พิพิธภัณฑ์.กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.